

FOLK OG LAND

Erik K. Kilberg
Nils Juelsøgt. 49 1V
O S I O

NR. 23 — 12. ÅRGANG

LØRDAG 14. SEPTEMBER 1963

LØSSALG 85 ØRE

INGEMAR DONAR:

Boerfolkets kamp

EN BERÅTTELSE OM HÅSYNSLØS IMPERIALISM OG OBÄNDIG FRIHETSVILJA

Boere efter en tegning fra århundreskiftet.

Sydafrikanske Republikens historia begynner anno 1602, da ett nederländskt handelskompani 50 km norr om Kap, Afrikas sydligaste udde, anlade en depåstation för sjöfarten på Ostindien. Genom invandringar växte dess befolkning, så att snart en liten stad, Kapstaden, uppstod. Femtio år senare kom 100 nybyggare från Holland, däribland en kvinna som skötte sällskapet kor

och därför blev kallad «boerin», dvs bondkvinna, av det tyska ordet Bauer, som betyder bonde eller byggare. Härur uppkom namnet boer på denna folkgrupp. Och byggare voro dessa människor, därmed följande sina nordiska rasinstinkter.

Engelsmännen, som svart-sjukt bevakade allt som skedde runt jorden, betraktade först deras landområde som värdelös sandöken, för

vilken de inte hade något intresse. Och öde var landet: men uppfyllt av vilda djur, lejon och leoparder och hyenor, som voro ett ständigt hot mot boernas kreatur, liksom de primitiva stammar av hottentotter och buschmän, som löst drevo omkring på de väldiga vidderna. Genom otrolig idoghet och förnöjsamhet förvandlade em. boerna trots alla faror och motgångar vildmarken till bördigt land, och engelskmännens lystnad väcktes. Genom kupper och intriger hade de snart övertaget i Kap, vilket för boerna innebar en tid av trakasserier av allehanda slag från inkräkarnas sida, till dess boerna år 1795 befriade sig från påhänget, men med hjälp av en stor flotta och list kunde dock engelsmännen behålla ett visst inflytande. Landet **begynte nu taga fastare geografisk form**, idet boerna av infödingehövdingarna mot kreatur och annan valuta inköpte behövliga landområden. Landet blev en faktor att räkna med, och engelsmännen fann sig föranlätna att svika sina ingåagna förpliktelser gentemot boerna.

År 1805 kom en engelsk flotta på 63 skepp med 6.7000 man reguljära trupper, som besegrade boernas 2.000 man starka hemvärn, varefter holländska regeringen avstod sina anspråk på landet mot ett vederlag av 35 milj. kronor. Men boerna hade ingen tanke att sälja sitt land. Varken med guld, eld eller svärd läto de kväsa sig. Engelsmännen tillgrepo då den gamla Jehovitiska listen att med religionens hjälp komma tillrätta med de genstöriga. Boerna voro nämligen oerhört starkt religiösa, och kunde med sina hela familjer sitta tåligt väntande i timmar utanför kyrkorna för att vänta på sin tur att få komma till nattvarden. Engelska missionärer uppenbarade sig i stora skaror, som spreda missnöje och på olika sätt försökte störa det i allmänhet synnerligen goda förhållandet mellan boerna och deras svarta arbetskraft, och för att uttunna boerbeståndet igångsattes en starkt subventionerad inflyttning

Forts. side 6

Tyskerne og vår matforsyning under verdenskrigen

JON SUNDBY BEKREFTER AT DET VAR TYSKERNE SOM HOLDT LIV I OSS OG TILFØRTE OSS STORE MENGDER AV MAT OG KRAFTFOR

Det later til at alminnelig folketro fremdeles er dette at tyskerne spiste all **vår mat under krigen** og at Nasjonal Samlings ministre og medlemmer forøvrig var ivrig opptatt med å hjelpe dem i å berøve det norske folk maten. Og det er jo heller ikke så rart at mange tror det, siden ikke bare avisene fortsatt serverer dette sludder, men lærerne doserer det på skolene.

La oss da gjøre nok et forsøk på å sette tingene på rette plass, og det kan vel da best gjøres ved å gi ordet

til Jon Sundby, som nylig ble hyldet både i presse og fjernsyn for sin store innsats for norsk jordbruk. Sundby var på ingen måte noen tilhenger av NS, og i det utdrag vi gjengir fra hans hånd av en artikkel i Årsberetning for A/S Østlandske Melkesentral for 1954 (25 årsberetningen) søker han etter tidens mote i størst mulig utstrekning å berøve Nasjonal Samling og den tyske okkupasjonsmakt æren for gode gjerninger. Det er «vi» og det er «rasjoneringsdirek-

(Forts. s. 8)

Ministerpresident Verwoerd og Sørafrikas unge hvite generasjon. Som alle kan se er det blod av vårt blod.

Fra Johannesburg i dag.

GRUNNLINJER

Det finnes i Norge ennu adskillige mennesker som kaller en del av sine landsmenn «landssvikere». Dette er beklagelig. Men det er også interessant. Vel verd å merke seg. Vel verd å tenke nærmere over.

Noen snakker og skriver slik av én grunn, andre av en annen, atter andre av flere grunner. Men alle overser de det avgjørende. De overser at tyskerne, dessverre for oss, den 9. april hadde full rett til å rykke inn i Norge. Følgelig overser de også konsekvensene.

Hvor ydmygende okkupasjonen enn var for oss, og hvor voldsomt den enn kunne opprøre våre følelser, så var vi nordmenn ikke desto mindre forpliktet til å respektere den. De rettsregler som her gjelder, sa til tyskerne «ryk inn». De sa ikke til oss «kast tyskerne ut». Vi hadde ingen rett til å gjøre motstand. De som likevel gjorde det, handlet altså rettsstridig.

De gløggeste av dem organiserte en motstandsbevegelse. De plumpete ga ved sabotasje og snikmord tyskerne rett til repressalier.

Begge grupper fremkalte nye ulykker i landet.

Mot den landsmann som respekterte okkupasjonen, oppfant et særdeles kløktig hode skjellsordet «landssviker».

Ordet «landssviker» er utspikulert godt laget. Det er vanskelig å forstå. Det er såvidt vites aldri definert. Det stimulerer ikke forstanden, men følelsen. Det er beregnet på agitasjon. Hvor mange nordmenn har det ikke bløffet, opphisset, forvirret og forført.

Som bekjent var det nordmenn som ødela Norges forsvaret og derved ga fremmede makter anledning til å erobre landet. Som vi videre vet, var det nordmenn som, ikke bare uten bemyndigelse, men også uten folkets vitende, prisgav Norges nøytralitet og derved gav tyskerne rett til å okkupere landet.

Da tyskerne kom, stakk de mest skyldige og mest ansvarlige av disse nordmenn av og bragte seg selv i sikkerhet utenfor landets grenser.

At slike nordmenn derefter planla og, så snart de kunne det, iverksatte og gjennomførte en aksjon mot endel annerledes tenkende, dyktige og derfor, hjemmeværende og erstatningsberettigede nordmenn, er forståelig.

For å skaffe aksjonen anerkjennelse og tilslutning kalte de den rettsoppgjør.

For å nå sitt nærmeste mål, visstnok det å skape, innarbeide og for så lang tid

som mulig befeste en for dem selv tjenlig folkemening, utvidet de med desperat dristighet aksjonen til direkte å ramme over et hundre tusen privatpersoner og indirekte flere ganger så mange. Nemlig disses familiemedlemmer, slektninger og pårørende.

At eliten av de gode nordmenn med alt dette i grunnen først og fremst tilsiktet å berge seg selv, er visstnok ikke bare sannsynlig.

At aksjonen er ikledt rettslige former er ikke det samme som at den stemmer med gjeldende lov og rett. Hvorledes det i så henseende virkelig forholder seg, er vel nu, både i mangfoldige enkelttilfeller og i sin alminnelighet, grundig nok utredet både her i landet og andre steder.

Ved å granske aksjonen nærmere, vil man blant annet kunne øke sin menneskekunnskap betydelig. Mange er de mennesker som ved sitt forhold til denne aksjon har vist hva de virkelig er.

Det såkalte rettsoppgjør med landssvikerne er etter manges mening både den interessanteste, største og styggeste skandale i det norske folks historie. En skandale som ikke hadde kunne finne sted uten tilstrekkelig mange nordmenns hjelp.

Måtte tilstrekkelig mange jurister snart forstå det hele og handle derefter.

Overser de nuværende makthavere også at dette ønske iallfall engang vil gå i oppfyllelse?

Christian Bekker.

Kommunevalget

Vi tidligere NS-folk er jo hjemløse i norsk politikk og så lenge den kompakte majoritet av mosegrodd partipolitikersamarbeide bevarer borgfreden vil alt bli som før.

Siste stortingsvalg bragte tilbakegang for de såkalte borgerlige partier og ny fremgang for de sosialistiske, men det bragte også noe som er viktigere, en splittelse av det selvgode Arbeiderpartiet. Gerhardsenklikken mistet sin majoritet i stortinget under forutsetning av at Sosialistisk folkepartis to stortingsmenn ikke bøyet undav for skrik og trusler, men virkelig tok konsekvensen av det avvikende syn.

Det gjorde de og det fortjener de takk og ære for i det partiredne Norge med en partikorrupsjon som brer seg langt inn i det offentlige liv.

Vi har vel på mange måter lite tilfelles med Gustavsen parti så lenge det ikke kvitter seg med sin internasjonale legning, men det må også medgis at partiet har demonstrert et forbausende sunt nasjonalt syn på avgjørende problemer i norsk politikk.

Arbeiderpartiet og de samarbeidende borgerlige partier vil gjøre kommunevalget til et oppgjør om de store politiske retningslinjer. Jeg kan ikke se at det er stor forskjell på de retningslinjer disse gamle partier følger og det kan vel bli hipp som happ hvem av dem som trekker

NIELS NIELSEN:

DEN POLITISKE UDVIKLING EFTER DEN ANDEN VERDENSKRIG

Naar alle Danmarks politiske Partier uden Undtagelse i Tiden efter det tyske Tredie Riges Sammenbrud i 1945 har taget Afstand fra den Styreform, der i nedsættende Betydning kaldes for «det hitlerske Regimente», er det kun Metoderne, som Rigskansler ADOLF HITLER bragte i Anvendelse, der fordømmes, men aldeles ikke Systemet og Tendensen. Den sociale og ideologiske Revolution, der nu forestaar, er i Virkeligheden Dønninger efter det

Opgør, som Kampen omkring HAGEKORSET var den ydre Anledning til. Den historiske Sandhed maa frem af Løgnens Taagebanker. Om de tyske Koncentrationslejre har man sagt 3 ting:

1. Tyskland har opfundet dem — det er ikke sandt!
2. I KZ blev der begaaet Ugerninger af en Grusomhed, som hidtil var ukendt i Verdenshistorien — det er ikke sandt!
3. Det tyske Folk er Skyld i denne Rædsel — det er ikke sandt!

(Forts. s. 7)

det lengste strå — iallfall når det gjelder det syn vi har og den urett som er begått mot oss.

La oss holde luft i luka i det politiske liv ved å hindre de gamle partier i å trække ned folkene som felte den mosegrodde selvrettferdighet Gerhardsen.

La oss stemme på Sosialistisk Folkeparti for å holde gryten ikok!

Tidligere ikke-velger.

N. S. MÅNEDSHEFTER FOR 1941 —

fra 1/7, og 1942-43-44-45 komplett. Gi bud til Dora Bull, Kirkeveien 49, Oslo.

ELDRE EKTEPAR SØKES

for liten fjellgård, hvor mannen kan arbeide som gårdskar

Gertrud Parow
Kvål st. v/Trondheim

MALERARBEIDE OG RENGJØRING

UTFØRES

Henv. Miller - Tlf. 67 76 71

Arkitekt

HUSTAD

Bærumsvn. 5 — Ø. Ullern
Telefon 55 61 29 — Oslo

Tannlege

MARTIN KJELDAAS

Hansteensgt. 2
Tlf. 44 75 54

TANNLEGE MAAMOEN

Hansteensgt. 2
Tlf. 44 43 33

ANNELISE PAROW

TANNINNETNING
Trondheim

FOLK OG LANDS MINNEALBUM:

34

Falt i øst i kampen for Europa

FOLK OG LAND

UAVHENGIG UKEAVIS

Redaktører:

ODD MELSOM, ansvarlig
ALEXANDER LANGE**Nemesis**

Det er ikke ende på gråten og jammeren ved Arbeiderpartiets klagemur. I alle partiets publikasjoner renner krokodilletårene flittig over de stygge partipolitiske motstanderne, disse arbeiderfiendene som kan påstå noe slikt som at Arbeiderpartiet og dets statsråder ikke er hederlige og redelige i enhver henseende.

Når vi skriver krokodilletårer, så er det fordi alle disse gråtende penneknekter vel neppe kan ha glemt eller være uvitende om at det såvisst ikke er første gang i norsk etterkrigshistorie Arbeiderpartiets regjeringsmedlemmer ikke bare har fortiet avgjørende kjennsgjerninger, men direkte og offentlig fornektet sannheten.

En kan derfor si, at selvom Arbeiderpartiet i den sak som nå opptar sinnene var fullstendig skyldfritt — hva det naturligvis på ingen måte er — så er det som nå har hendt bare et bevis på, at selvom Guds kvern er langsom, så maller den dog. Det er rettferdigheten og gjengjeldelsen som endelig har innhentet dette forløyede parti, som ikke bare førte Norge ut i den nasjonale katastrofe i 1940, men som til og med hadde den frekthet å vende tilbake i 1945 som anklager og dommer.

Vi sikter ellers spesielt til det som hendte i Oslo byrett i slutten av 1947 under bevisopptagelsen i saken mot minister Skancke, som påberopte seg kapitulasjonsavtalen mellom Norge og Tyskland i 1940.

Det gjaldt her ikke bare en sak hvor det stod om en manns liv, men om en prinsipp sak for titusener av norske borgere som helt uberettiget var blitt domfelt, blant annet fordi Trygve Lie satt på denne kapitulasjonsavtalen.

Og Lie, som nå var den eneste gjenværende i den Arbeidepartiregjering som endelig ble innhentet av rettferdigheten, fikk godt følge av sine kolleger fra Nygaardsvoldregjeringen. I tur og orden fremstod statsrådene Nygaardsvold, Koht og Ljungberg og benektet overhodet å ha sett kapitulasjonstaltalen.

Året etter, nærmere bestemt 29. mai 1948 kunne man i NATIONEN lese bl. a. følgende:

«Det er nå kommet inn et nytt moment i saken, som setter de tre herrer i et merkelig lys, og man må ha lov å spørre: Går det an for en nordmann å glemme en avtale som er det mørkeste kapittel i et lands historie? Er det mulig at tre ministre i en regjering som på grunn av denne avtale måtte flykte ut av landet kan glemme å ha sett dette viktige dokument? Har de så sett det?»

Ja, herom heretter bladet at Utenriksdepartementet etter å være direkte provosert av høyesterettsadvokat J. Øvergaard måtte bekjenne at:

«Legasjonens (den norske i Stockholm) brev med de nevnte bilag (1. Avskrift av overenskomsten mellom den norske overkommando og «den tyske overkommando i Norge», datert 10. juni — 2. Avskrift av general Ruges brev av 12. juni 1940 til avdelingene med orientering om «æresord», og 3. Avskrift av generalens telegramveksel med den tyske overkommando) ble mottatt av Utenriksdepartementet samme dag. Legasjonens brev bærer påtegning (ved signatur) om at det er sett av følgende personer: Statsminister Johan Nygaardsvold (J. N.), forsvarsminister Ljungberg (Lj.) og utenriksminister Halvdan Koht (H. K.).»

En kan vel neppe anta at samtlige disse tre Arbeider-

Minister Irgens død

Ennu en av Quislings ministre, kaptein Kjeld Stub Irgens er død 84 år gammel.

Kaptein Irgens gjorde en stor innsats for norske interesser under okkupasjonen som sjef for Sjøfartsdepartementet og selv den særdomstol som dømte ham til fengsel i 15 år måtte medgi at han «under sitt virke hadde innlagt seg visse fortjenester, og i en rekke tilfeller gått i bresjen for norske interesser». — Den berømmelige justisdepartementkomiteen registrerer da også hans «ugjerninger» på denne måte: «Der er i tiltalen og dommen ikke nevnt spesielle tiltak vedkommende hans virksomhet som statsråd, som bebreides ham som straffbare forhold». Men han var medlem av NS og det var nok til at han ble dømt, mens for eksempel de tre kommissariske statsråder som ikke var medlemmer av NS ble frifunnet.

Irgens vil ellers være kjent fra før verdenskrigen som den populære sjef på «Kristianiafjord».

Falne frontkjempere

Vi nærmer oss nå slutten på de bilder vi disponerer over falne frontkjempere.

Hvis det er noen som har pårørende eller venner som ikke er kommet med, ville vi være taknemlige for å få oversendt bilder med oppgave over navn, hjemsted, fødselsdatum og iallfall dødsår. Det er spesielt de som falt i den siste tid av verdenskrigen vi mangler bilder av.

Det har vært vår hensikt senere å trykke en minnebrosjyre over de falne med de bilder vi har gjengitt i FOLK OG LAND og vi vil naturligvis gjerne at den skal være så fullstendig som mulig.

partiministre var fullstendig åndssløve, så når Gerhardsen og hans feller nå falt på fusk og fortelser, så må en kunne slå fast ikke bare at de hadde gått i en god skole, men også at rettferdigheten endelig har skjedd fyldest når det gjelder Arbeiderpartiet.

Dessverre kan en ikke si det samme når det gjelder regjeringen Lyng som har overtatt. For alle disse moralsk rystede av idag, tiet absolutt stille dengang — også den nye statsminister, som dog burde følt seg spesielt kallet til å tre frem på moralens vegne siden han hadde vært blant «rettsoppgjørets» spisser.

OLAF HOLM:**Revisjon**

Klokkene ringer for Deg, Hemingway.

I.

Den berømmelige komité, som hadde til oppgave å forelegge Stortinget en vurdering av det såkalte rettsoppgjør til fremtidig bruk i lignende tilfeller, har ikke alene hensutt denne vurdering til «historiens dom», men også opplyst at den har hatt under overveielse å anlegge injuriersak mot «Folk og Land» eller dets bidragsydere. Imidlertid har man droppet tanken fordi det ville føre til at man fikk hele rettsoppgjøret opp igjen. Det er ikke noe man viker tilbake for i en rettsstat, hvis der er begått urett —, det er en selvfølge. Imidlertid skal det ifølge Gerhardsen være tvilsomt om vi lever i en rettsstat. Tvilen gjør seg gjeldende på forskjellige områder.

II.

Denne påstand, at en injuriersak vil føre til at hele rettsoppgjøret, prosess for prosess, må tas opp igjen er ikke riktig. Det hele vil falle før første dom. Det lar seg ikke gjøre å blåse liv i de solemske særdomstoler nu, etter at den oppagiterte massetoskeskap har lagt seg. Det ville være en erkjennelse av at med norske domstoler har man ingen utsikt til å få dommene stadfestet, at man m. a. o. ved «retts»oppgjøret har gått utenfor gjeldende lov. Resultatet av Langelandsaken har allmakten lagt seg på sinne.

III.

Men, om der virkelig skulle bli gjort et forsøk med en ny særdomstol av det solemske slaget, så har man kanskje ikke noen anvendelig ny tysk agent etter at «lagmann» Solem så hastig forlot dette liv.

IV.

Ennvidere er det etterhånden erkjent at de forskjellige juridiske grunnlag eller påhitt, som etterhånden har avlyst hinannen, er blitt avløst av det i norsk strafferett

ukjente begrep «seierherrens rett». Det vil volde betydelige vanskeligheter å fremstille en aktor, som vil våge sitt ansikt på å prosedere på det grunnlag — uansett hvor mange sorenskriverier man enn måtte holde opp for nesen på ham. Dette så meget mer som det på forhånd er tapt slag.

V.

Man kan heller ikke regne med å finne legmenn, som er villige til å ta sete i en særdomstol, hvis hensikt er å stadfeste tidligere dødsdommer. Det måtte da være innen de 800 medlemmer av «Deutsche Handelskammer in Norwegen», som må formodes gjerne å ville få stadfestet sin påståtte «patriotisme».

VI.

En vesentlig hindring er også, at de som kunne ha lyst på en injurieprosess, f. eks. for å få stoppet slike artikler som denne, vet bedre enn noen annen at det som skrives i «F. o. L.» er den nakne — og altfor ubehagelige — sannhet og man gjør seg neppe noe håp om manglende sannhetsbevis — tvertimot.

Ennyderligere vil en injurieprosess lett kunne virke uheldig på en og annen sagsfører Stensgaards politiske karriere. For ikke å tale om revisjon.

VII.

Forøvrig er det oppmuntrende å erfare at «F. o. L.» blir lest av dem, som best trenger det.

VIII.

Med sin henvisning til historiens dom istedetfor å avgi den betenkning, som var kommisjonens oppgave, setter denne hver enkelt stortingsmann i den nådeløse situasjon selv å fremkalle historiens dom over sitt standpunkt i denne sak. Her hjelper ingen parlamentarismens uansvarlighet. Intet vettug menneske er idag i tvil om historiens dom, heller ikke kommisjonen. Derfor viker den unnav idag.

En glemsomhet som trenger forklaring.

Nygaardsvold, Koht og Ljungberg vimet i 1947 at de ikke hadde sett kapitulasjonsavtalen.

Mens den i virkeligheten er journalisert av Utenriksdepartementet i London 7. august 1940.

Overskrift fra NATIONEN 29. mai 1948. Se lederen.

NARVIK 1940

«BYEN MED KANONEN»

D. Etter 9. april.

De seks marinematroser vi hadde til vakt i hytta var pene veloppdragne mennesker med misunnelsesverdige gode tenner.

Ingen blir opptatt i den tyske krigsmarine, hvis han mangler mer enn 4 tenner. Han må minst ha 28.

Litt av et sjokk for meg som visste at bestemmelsene hos oss — i all fall i Nord-Norge — var slik at en ungdom ble godtatt som soldat hvis han i all fall hadde 4 tenner. Men hadde han bare 3 tenner, ble han kassert. Og dette gjaldt 20-åringene. Et forferdelig bilde av hvorledes man her tillands hadde ruinert folks tenner.

Mens vi var krigsfanger oppe i fjellet fikk vi se litt av hvert i luften.

En alliert flyver bombet en dag den svenske Riksgränsen. Jeg så det hele. De lange svarte bombene kom deisende ned gjennom lufta og rett på taket til turiststasjonen. Men de eksploderte ikke. Det var nok en feil ved tenningen, så de trillet bare nedover taket og i bakken.

Tyske transportfly begynte å gå i rute, og noen av dem var lastet med soldater som drysset ned i fallskjerm. En

dag kom et par av flyene inn over Sverige, og ble beskyttet av svensk luftartilleri i området Vassejaure. Det ene flyet, som hadde en hel del soldater ombord, ble truffet mens det var i 12—1400 m høyde. Folkene ombord hoppet ut i fallskjerm og landet på svensk jord. Det andre flyet, som ikke hadde passasjerer, ble truffet i en motor som begynte å brenne. Flyveren stupte ned og landet i en vanddam, som i all fall ikke var mer enn 50 m bred. Vann og is stod høyt tilværs. Flyet kilte seg fast mellom noe steiner etter å ha rast tvers over dammen. Men besetningen slapp fra det uskadd.

En dag kastet et britisk fly en bombe mot Bjørnefjell st., som var proppfull av nordmenn. — Men han traff ikke. Bomben gikk heldigvis hundre meter for kort.

En dag, det var visstnok 10. mai, veltet det tykk røyk ut i vest hvor Narvik lå. Tykk gulsvart røyk. — Narvik brant.

Marinefolkene hadde lenge gått og pratet om noe de kalte «Stukas». Det var «styrkampfly», som de ventet seg mye av. Men de kunne ikke fly til Narvik før det var blitt mellomlandingsplass for dem i Stjørdal. De kunne ikke fly frem og tilbake fra Tyskland eller Fornebu.

Men nordmennene ordnet jo det med mellomlandingsplass i Stjørdal. Trondheims offentlige myndigheter satte arbeidet i gang i Stjørdal, så en dag kunne marinefolkene brøle:

«Die Stukas sind da.»
 («Stuka-flyene er her.»)

Den 28. mai hadde nordmennene og deres allierte

venner besatt Narvik. Men ikke mange dagene etter trakk de seg tilbake igjen.

Stormaktene hadde bestemt seg for å oppgi Norge til fordel for viktigere kampområder, og det er mulig at tilsynelatet av «Stukas» var det som satte fart i dem. På denne tid, sommeren 1940 var jo disse flyene krigens frykteligste våpen.

En tåkete regntung eftermiddag kom imidlertid en av marinekarene løpende og sa at Narvik atter var besatt av tyskerne. Vi trodde det ikke.

Man kan da ikke ofre mange menneskeliv på å besette en by, og så renne fra den igjen.

Dietl satt jo på Bjørnefjell 3 mil borte og tenkte ikke en gang på å marsjere tilbake til Narvik.

Det viste seg imidlertid å være riktig at de tyske svake forposter som stod ved Narvik hadde konstatert at byen var rømmet, så de kunne rykke inn i den igjen.

Og den 11. juni kom så en tysk offiser hen til oss og meddelte at den norske overkommando hadde kapitulert. Krigen var slutt. —

GENERAL FLEISCHER OG KOMMUNIKKEET.

Jeg kommer tilbake til 6. divisjons kommunike:

Kaptein P. Langlo var sjef for 2. kp. av I.R. 13 og kom seg etter kapitulasjonen ut av Narvik, hvorpå han drog til Bardu og meldte seg til tjeneste. Under 11/3 1954 skriver han til meg om en samtale han dengang hadde med general Fleischer:

«Jeg har skrevet det før til deg at general Fleischer sa til meg på Setermoen at han ikke misstenkte deg for noe galt. Samtalen fant sted på regimentskontoret, Setermoen, fenrik Sigvart Green, lensmann på Frosta, var tilstede foruten generalen og meg.

Efterat generalen hadde talt litt om Narvik, sa jeg til generalen:

«Generalen tror vel at jeg er landsforræder siden jeg kommer fra Narvik?»

Generalen sa: «Jeg kjenner Dem, kaptein Langlo, og jeg har aldri tenkt noe sånt om Dem!»

Jeg svarte: «Ja, man kan heller ikke forstå at Sundlo er beskyldt for noe sådant!»

Da sa generalen: «Jeg har hverken ment eller sagt at oberst Sundlo er forræder!»

Fort. side 6

Dødsdans i Prag

En roman om pragerrevolusjonens dager
i 1945

Han henger opp mikrofonen og tenker seg litt om før han snakker.

«Vi får besøk, mine damer. De kjenner forøvrig herren, Michaela. Min beste venn Emil finner det for godt å ville komme hit til en gemyttlig samtale. Jeg tror at vi bør restaurere oss litt. Vi vil alle tre ta et bad — hver for seg naturligvis, jeg har til og med fire badeværelser. I garderoben ved siden av soveværelset vil damene sikkert finne passende klær. Stopp, det var noe til! Løp ned i spiskammeret, Rosita og spis deg mett. Og dette med dyrene, kanskje det store dyret som kommer snart kan hjelpe. Vent litt! Kanskje det vil bli nødvendig, hvis min gode venn ikke kommer alene, å hilse ham med en velrettet æressalve. Altså, ikke bli redde! Og, ta med geværet og jakken, Rosita! Mitt personale har fri, så vi må selv rydde opp».

Før pikene skilles på gangen, hvisker Rosita begeistret: «Det er den beste mann, og overhodet det beste menneske jeg kjenner! Og De er meget, meget vakrere enn hans kone!»

I løpet av en halv time er Martin ferdig. Han har dusjet, barbert seg og kledd seg om. Da det ringer tre ganger kort og en gang langt, slukker han lyset i herreværelset, trykker på en knapp som åpner for innkjørslen og skyver den runde vindusrute litt tilside. Med en revolver i hver hånd står han der og venter.

To store, lysende øyne løper gjennom aléen. Han kommer altså med én bil. Vognen stanser bak

den lille, grønne bil, og vogndøren slår igjen.

«Hallo, Emil!» roper Martin. «Sett vognen på tvers og åpn begge dørene! Så — jeg ville bar se om du er alene. Godt, du kan komme. Jeg er i 2. etasje, døren står åpen».

Han stikker revolveren i lommen, skyver glassveggen tilbake og åpner døren.

«Er du forrykt, Martin? Har du smoking på?» ler Emil på terskelen istedenfor å hilse.

«Begge dine spørsmål kan jeg med god samvittighet svare ja på. Alle kan ikke se ut som ekte proletarer, slik som du. Jeg har alltid blitt beskyldt for å være salongkommunist, og jeg vil gjerne bevare mitt dårlige rykte. Ta plass, og drikk hva du vil. Hvorledes går det ellers med den hellige revolusjonen deres? Hvor mange mennesker har dere hittil sendt til himmels?»

Emil ruller en stol bort til bardisken og setter seg. Idag ser han ut som en arbeider. Uten slips, i en gammeldags skjorte uten snipp. Dressen hans er billigste konfeksjonsvare.

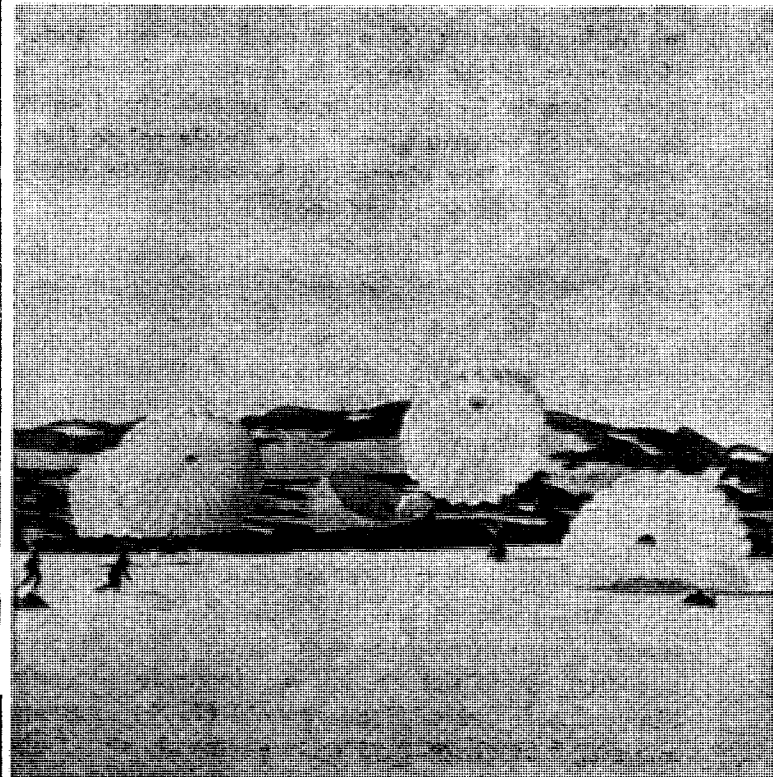
«Har du øl også, Martin? Jeg er tørst som et bybud. Ellers må jeg uttrykke min beundring for Nina. Raffinert laget det bildet. Hun er egentlig alltid i værelset ditt».

«Ikke for øyeblikket, du ville jo snakke med meg under fire øyne. Øl kan du få, men jeg vet noe bedre. Vent, jeg vil blande noe til deg som er fint mot tørste. Hvor

Fort. side 8

Narvik berjet av krig og brann.

Fallskjermjegere lander i Narvikområdet.

BOERFOLKETS KAMP —

(Forts. fra s. 1)

av engelsmän, som ock blev mycket betydande. Varje invandringsgrupp leddes av en «svartrock», och icke mindre än 54 kyrkor byggdes i detta skedet för dessas verksamhet.

Boerna läto dem icke lura sig. Engelsmännen försökte då angripa på en annan väg. Boerna voro för sin näring hänvisade till svarta slavar, som de inköpt av engelska grossister eller svarta hövdingar, och omkring år 1830 beräknades dessa uppgå till ca 35,000 st. Under skenheliga motiv förbjöd engelsmännen slaveriet, och för att detta lättare skulle kunna genomföras utlovades de gamla ägarna 1/3 av värdet. Boerna fick härigenom en fordran på 1,5 milj. pund sterling, men endast på papperet, då utbetalningarna stannade i de engelska tjänstemännens fickor. Men arbetskraften var borta och förvandlad till samhällsfarliga lösdrivare. Inte bara missionärer och präster uppviolade negrerna mot de vita, även regeringen tog öppet de svartas parti. För att försvåra eller omöjliggöra juridisk rättvisa förbjöds landets språk vid domstolarna, endast engelska fick talas.

När en boer, som nekat att inställa sig inför en sådan domstol, ihjälsköts av engelska soldater, rann bågaren över. Så bröto år 1835 10,000 boer upp för att komma utanför det engelska maktområdet. Oändligt öde land låg framför dem. Under otroliga strapatser överskredo de den 3,000 m höga Drakbergen och togo sig land i Natal, som snart genom boernas flit blev förvandlat till en blomstrande trädgård. När så skett förklarade engelsmännen, att boerna icke ägde rätt till att bilda någon stat utanför Kap, och år 1842 hade engelska soldater tillkampt sig Natal från boerna. Boerna anspänd då ånyo sina oxkärror, gingo på nytt över Drakbergen och slog sig ned mellan floderna Orange och Vaal, där de s.k. Orangestaten bildades. Nu förklarade engelsmännen år 1848 allt land ända till 25 breddgraden för engelskt, sålunda även Oranjefristaten, och en överlägsen engelsk armé nedkämpade boerna trots dessas oerhört tappra motstånd. För tredje gången under samma ledare bröto tusentals boer upp, gingo över floden Vaal och bildade staten Transvaal, alltjämt förföljda av engelsmännen.

År 1852 gjorde em. den engelska diplomatin helomvändning: det var det an-

nalkande Krimkriget som var orsaken. Boerna garanterades självständighet i dessa områden, och så kunde år 1859 den Sydafrikanska Republiken bildas.

Boerna fingo nu några års andrum från sina plågoandar. Snabbt stabiliserades förhållandena. Den svarta befolkningen återvände frivilligt till tjänst hos de vita, där de nu som tidigare voro så väl hållna, att år 1880 en skotsk resande berättar, att de svarta, för att behaga boerna lärde sig holländska, medan engelsmännen med svett och möda måste lära sig kafferspråket, om de ville göra sig hörda av sina tjänare.

År 1867 upptäcktes diamanter i boernas land, och därmed blevo också de engelska garantierna och fördragen värdelösa. År 1877 förklarades Sydafrikanska Republiken kort och gott för införlivad med England, och engelska soldater satte en blykula i den som ej snabbt nog fattade galoppen. Snart hördes åter de gamla boerska fältropen: «Gräs och frihet» och de fyra meter långa oxvagnarna, överspända med tältduk och innehållande åldringar och barn samt litet torftigt redskap jämte en bibel, drogo ut mot uvissa öden i vildmarken.

Men huvudstyrkan stannade denna gången kvar hemma, blendade av engelsmännens rika löften om allsköns förmåner. Naturligtvis blevo de skändligen bedragna, och när översitteriet kulminerat gick boerna 4.000 man starkt till anfall, och engelsmännen blevo slagna och boerna måste tillerkännas sin frihet.

Måhända hade så kunnat förbli, om ej guldfyndigheterna gjorts vid Johannesburg. Boerna själva hade intet intresse varken för guld eller diamanter, de önskade blott att på fädrens sätt få leva i fred byggande i ärligt arbete och sträng gudsfuktan. Men i England voro redan starka guldlystna kretsar igång med planläggningen av nästa rövertåg mot boerna och deras ägodelar. Denna gång provade

man på med revolution. Guldfyndigheterna hadelockat massor av löst folk från alla håld och kantar, vilka upporganiserades av engelsmännen, som smugglade in 40,000 gevär bland gruvredskap till Johannesburg och en engelsk militärstyrka med artilleri dirigerades över gränsen till de «upproriskas» stöd. «Det må vara rätt eller

Gammel boer.

orätt», utlät sig en engelsk talesman härom, «ett britisk karaktärsdrag är att taga i besittning varje land, som vi anse vara värt att äga, och denna sjörövere- eller vikingainstinkt är en medfödd dygd, som från våra fäder gått över oss i blodet».

Men denna gången fingo de moderna vikingarna känna på annat. På två dagar hade boerna samlat 3.000 man till häst — ej sällan såg man far, farfar och sonson i samma patrull. «Och så som boer kan rida, då hans fosterland är i fara, kan ingen soldat i världen rida,» yttrade en boerledare. Den 1. jan. 1896 so slogs den engelska armén sönder och samman, artilleriet nedkämpades med boernas järnskröt-laddade bössor, och de sista tvingades kapitulera på nåd och onåd. Men fångar och förrädare benådades av de hederliga boerna, och utvisades — till England...

Ädelmod var dock bortkastat på engelsmännen. De illa tilltufsade, av boerna hemskickade, engelska krigsledarna hyllades som hjältar, och genast tog man itu med

att slipa nya knivar. Nu skulle liberalism och demokrati bliva knölpåken att krossa boerskallar med. Från sin hemma-ö, så överfylld av allehanda sociala orättvisor, förklarade kolonialminister Chamberlain, föregivande sig vara en stor förkämpe för mänsklig rättvisa och billighet, att alla invandrare i boerrepubliken skulle ha full rösträtt och sålunda vrida makten ur händerna på landets gamla innevanare. Då boerna protesterade mot dylik inblandning i deras inre angelägenheter, började engelsmännen skramle med vapnen, och lät göra veterligt, att visserligen hade självständighetsfördraget med boerna ingåtts år 1884, men detta hade icke upphävt det tidigare fördraget av år 1881, enligt vilket boerna icke voro självständiga .. ett vackert prov på engelskt diplomati.

Boerna veko icke. Engelsmännen satte då igång med väldiga rustningar, men boerna voro på sin vakt. Den 9. okt. 1899 begärde boerna att engelsmännen skulle draga tillbaka sine stora truppförstärkningar vid boerlandets gränser, vilket engelsmännen ej ens besvarade. Den 11. oktober gick boerna till anfall «i förtröstan på gud och en rättvis sak». Det sk boerkriget hade börjat.

Det medförde att börja med svidande engelska nederlag, som tvang det engelska världsväldet att späna alla sina resurser för att komma tillrätta med boerna, vilkas otroliga hjältemod väckte en hel världs beundran, varom alla äldre människor ännu personligen kunna vittna. Endast genom att lancera koncentrationslägeriden och hänsynslös kamp mot hemmavarande kvinnor och barn, bröts efter tre år boernas motstånd. År 1902 slöts fred, där boerna måste erkänna engelsmännen som suveräner, mot de gamla slitna löftena om självstyre etc.

Om fred uppnåddes så uppnåddes icke frid. Engelsmännen förnekade sig icke. Nu försökte man att massimportera kineser, men oron och obehaget stegrades, så att engelsmännen 1907 gav boerna friheten, så att 1910 Sydafrikanska Unionen kunde etableras i sin nuvarande omfattning. Genom att stora närliggande problem tagit överhanden, ha boerna i stort fått vara ifred för trakasserier.

I dag har England — «det förbannade Albion» — förtårt sig självt och spelar numera knappast mera än pajasens roll på världscirkusen. Sedan världspolitikens dirigenter skaffat sig eget land ha nu rättorna lämnat

skeppet, vilket därigenom måste sjunka, men världskören sjunger lika villigt och snällt som förut samma gamla repertuar.

Hetsen mot Sydafrikas nordiska folkspillra fortsätter, och så måste problemet ses: det är ett raskrig från första begynnelsen. För att nå sina syften vädras hela den gamla slitna rekvisitan: otillbörlig inblandning för att störta ett välordnat samhälle i kaos, hets- och oppvigling, vapensmuggling, organiserandet av «upprorsrörelser», präster och mörkänn; allt för samma ändamål: att utplåna ett litet hederligt, strävsamt, anspråkslöst och gudfruktigt folk, för att kunna roffa åt sig frukterna av många generationers uppoffringar och kamp. Uppmarschen för att mörda och utplåna boerfolken har redan begynt, det är fashinerande att se, hur detta lilla tappra folk med hela världen emot sig står fast, knyter nävarna fast beslutna att icke giva vika, lika litet nu som tidigare. Det är bara det, att nu finnes ingen annan plats att draga sig undan till, boerna stå med ryggen mot väggen i sin sista stora ödeskamp.

Ingemar Donar.

Narvik

(Fors. fra s. 4)

Jeg svarte: «Dette ble sagt i radioen i Divisjonens navn!»

Generalen: «Det kan ikke jeg noe for, kaptein Langlo!»

Jeg tviler ikke på generalens ærlighet og oppriktighet».

DET «NØYTRALE» NORGE

Vinteren 1939/40 fikk jeg på mitt kontor besøk av britisk konsul mr. Gibbs og den franske militærattaché i Oslo, marinekaptein Kermareck. De kom fra Harstad og fortalte meg helt ugenert at England-Frankrike planla å sende tropper til Norge for å besette Stavanger og Narvik. Det er mulig de også nevnte Trondheim. Herrene kom fra divisjonen i Harstad, så jeg gikk ut fra de hadde nevnt den britisk-franske planen også der. Med andre ord: Norge var i full gang med å gi allierte tropper og Tysklands fiender adgang til norsk territorium.

I en senere samtale med mr. Gibbs påstod denne at planen tok sikte på å hjelpe Finland, hvorpå han spurte om der kunne sendes svært artilleri med Ofotbanen. Var tunnelene store nok? I strid med sannheten sa jeg «nei».

Men hvis tanken bare var å hjelpe Finland, hvorfor skulle så Stavanger besettes?

Gammel tegning fra Kap.

Argentinasbrev:

Forts. fra side 5

hardt frem, for i virkeligheten å være maskerte kommunister. Padre Meinviellesier at «nasser-gruppen» befinner seg på overgangstadiet fra mensjektivisme og til den fulle bolsjevikkiske maktovertagelse. Meinvielle er av krigsministeriet anmeldt for ærekrenkende beskyldninger, og fra likesinnet sivilt hold er det reist krav om at den gamle pater må bli erklært sinnssyk og innesperrert på asyl. Man henviser til presedensen med general Walker i USA og til at pateren leder av «utstrakte antikommunistiske maner». Aksjonen førte dog ikke til noe, idet dommer Herrera avviste saken under henvisning til at pater Meinvielles antikommunistiske oppfatning ikke på noen måte kan betraktes som galskap!

Valget førte som kjent ellers til at Guido ble avløst av Illia og jeg vedlegger et klipp fra en herværende avis som skildrer «Det store skifte».

Om FOLKEFRONTEN'S presidentkandidat Solano Lima kan det ellers fortelles at han er en sterk og levende personlighet. Han er liten av vekst, men med en forbausende fysisk og åndelig energi. Han ser ut som en spent stålfjær, men har en utpreget humoristisk sans. I mangt og meget kan han minne om en skogeier fra Østerdalen.

I 1943 var Solano Lima minister i den konservative regjering, som ble styrtet av Peron og andre aksevnellige offiserer. Men det har runnet meget vann i havet i løpet av disse 20 år. Under Perons styre stakk Lima av over grensen til Uruguay. Han fordrev sin tid i eksil som bokhandler. Ellers tok han sine tidligere synspunkter opp til nærmere overveielse og da Peron kort før sitt fall, i 1955, sendte ut sin samarbeids- og pasifiseringsappell til opposisjonen, fulgte Solano Lima oppfordringen og kom hjem til Argentina. Han stiftet da det folkekonservative parti og har nå i 8 år gått inn for en pasifisering av det politiske liv i Argentina.

Vel, slik er Argentina, at ministeren som ble styrtet av Peron, og som dro i eksil for hans skyld, to årtier senere smilende blir hyldet med en torden av (de forbudte) peronrop som peronistenes presidentkandidat! Og ved en fest som peronistbevegelsen holdt til ære for Lima etter «valgnederlaget», uttalte denne: «De varmeste og hjerteligste vennskapsbånd vil for alltid binde meg

til deres store og lysende fører.»

Utnevnelsen av en kvinne i peronistbevegelsens toppstilling er jo en enestående begivenhet i sydamerikanske land og forteller ikke så lite om senora de Parodis lederegenskaper. De tøffe «62» stod for valget, og de mangler såvisst ikke lederemner innen sine egne rekker. De er alle, Parodi medregnet, så revolusjonært innstillet som vel mulig. Spesielt kanskje senora de Parodi, som stadig etter 1955 har brent etter å føre kampen ut på gaten i en håpløs strid. Alle disse hjemlige ledere har imidlertid inntil nu bøyet seg for Perons ønske om et comeback ved legale og demokratiske midler. Han har jo også nå fått anledning til å dokumentere peronismens demokratiske godvilje overfor historien og samtidig vist hele verden berettigelsen av en eventuell senere revolusjonær aksjon.

Det er ingen tvil om at vi går en interessant tid imøte. Den «løsning» valget gav er

Den politiske Udvikling efter den anden Verdenskrig —

(Forts. fra s. 2)

Det er bleven hævdet at Rusland og Tyskland før Krigsutbruddet i 1941 ideemæssigt stod paa den samme Front, og at Hitlers Angreb paa det mægtige Fastland mod Øst tilsyneladende var et strategisk Misgreb. Men hvis Hitler ikke havde taget Offensiven, havde Stalin gjort det — og Bolschevismen fik ved denne Manøvre en længe ventet Chance for at gøre Karriere ved at skifte Taktik. Den fremtrædende Position i Verdenspolitikken Rusland nu Opnaaede som Demokratiets Forkæmper, er resultatet i en betydelig, man kunde sige moderne Forherligelse, og en sensationel Forøgelse af Sovjet-Unionens Magt og Prestige. For at tilsløre, at al virkelig effektiv Socialisme i

ikke holdbar. Den nye regering mangler den nødvendige autoritet. Med sine 2.390.000 stemmer repræsenterer den en femtedel av vælgerne og en tiendedel av befolkningen.

A. S.

Nutiden er en modificeret Form for Nationalsocialisme, og at Maalene, der sattes af ADOLF HITLER er de samme, som søges naaet af alle aktive europæiske Politikere, er det nødvendigt at vedligeholde HADET TIL VESTTYSKLAND ved Hjælp af sensationelle «Afløringer» af «nazistiske Forbrydelser», der siges at være forøvet før og under den anden Verdenskrig.

Den saa højt lovpriste «Befrielse» blev en Illusion, der har givet det internationale Kommunistparti en mægtig Fremgang. Efter Nationalsocialismens Nederlag i Tyskland er Sovjet-Unionen bleven den store Trusel for den menneskelige Frihed. Under Socialdemokratiets Regeringsform lever vi stadig under den samme marxistiske Tvang som hidtil — blot i Folkestyrets Navn. Karl Marx's Statsrepræsentanter har som sædvanlig fundet det i god Overensstemmelse med Teologiens Principper at maskere de sande Hensigter med den traditionelle demokratiske Taagetale.

I Dag, omtrent 18 Aar efter Tysklands Kapitulation, er der vel neppe een Dansker, der udtaler sig rosende om Hitler. Man vil ikke erkende, at fra Stats- og Udenriksminister Otto von Bismarck til Rigskansler Adolf Hitler er der sket store Omvæltninger i Tyskland. Den danske Gymnastikpædagog, Niels Bukh, maatte i Efteraaret 1933 opleve hvor Farligt det kan være at faa Sympati for Adolf Hitler og Nationalsocialismen. Han var med et kvindeligt og et mandligt Gymnastikhold en Tur til Ungarn, Østrig og Tyskland. De Mennesker, Niels Bukh var kommen i Forbindelse med i Ungdomsarbejdet, havde saa godt som alle sluttet op bag Hitler. Han var betaget af Førerens Personlighed, der kunde samle et Folk om sig og give det Handlekraft og Tro paa Fremtiden. Han kunde og vilde ikke tro andet, end at en Mand, der kunde samle et dyktigt og udviklet Folk paa den Maade, som han mente det var sket i Tyskland, dragende til sig ogsaa den Ungdom og de Mænd, som Niels Bukh var kommen til at respektere og holde af, en saadan Mand maatte være baaret af Idealisme, selv om han ikke kunde være fejlfri.

Mens Niels Bukh under tidligere Besøg i Tyskland flere Gange havde maattet kæmpe for at faa DANNEBROG med ind til Opvisningerne, og Modviljen mod Flaget og de danske Sange mange Steder var kommen

aabenlyst frem, saa var det noget ganske andet nu. Da Porten til den store Centralturnehalle i Printzenstrasse aabnedes, saa Danskerne ind i en festlig belyst Hal, der var pragtfuldt smykket i tyske og danske Farver. Mens de marcherede rundt og sang, var der stille som i en Kirke. Da Holdene var marcheret op og havde hilst med DANNEBROG, talte Formanden for det national-socialistiske Lærerforbund, Herr Abs, og udbragte et Leve for den danske Konge, hvorefter et stort Orkester spillede «KONG CHRISTIAN», mens de ca. 3 000 Tilskuere stod hilsende med fremstrakt Arm. Der kan ingen Tvivl være om, at denne Modtagelse varmede Niels Bukh og fyldte hans Sind med Taknemlighed over de Muligheder, der efter hans Opfattelse nu maatte blive for et godt Sarmarbejde mellem DANMARK og TYSKLAND i langt større Omfang end det, han allerede forlængst havde begyndt paa Gymnastikkens Omraade. Det Indtryk han havde faaet af det nye Tyskland, havde ægget ham til at spænde Kræfterne yderligere til en Indsats for Danmark, for at vi ikke skulde komme til at staa tilbage. Han troede, at der ogsaa for Danskerne vilde være Inspiration at hente i den efter hans Mening aandelige Rejsning og Samling, der var sket i det tyske Folk. Selv om han godt forstod, at der var Forskel paa dansk og tysk Aands- og Folkeliv, mente han dog, at der kunde være meget at lære af det nye Tyskland, og at det vilde være dumt og farligt for os, hvis vi i Snæversyn eller Selvgodhed vendte det Ryggen.

Saa fremt Nationalsocialismen havde sejret, og dermed faaet Indpas i de europæiske Folkemasser, havde Flertallet faaet Øjnene op for, at det at opretholde Demokratiet er det samme som at udstede en Blancofuldmagt til en Gruppe ansvarsløse Medborgere, der er udenfor al Kontrol — og som af partipolitiske Grunde ikke viger tilbage for at handle stik imod deres Overbevisning. I Kampen mod vor hjemlige Marxisme og den kommunistiske Sovjet-Union er det for Danmark en Nødvendighed at støtte sig til Vesttyskland, fordi at vor Fremtid kun er sikret som en Del af det tyske Rige.

Niels Nielsen.

**HUSK
HJELPEORGANISASJONEN
FOR KRIGSSKADEDE**

«Tidens Guder er dens Mænd»

Det går livlig for seg foran valget skal en domme efter Arbeiderparti-prensens utgivelser om skurkaktige «arbeiderfiender», om «sosialistiske forredere» og annet stygt. På kammerset går det adskillig mere gemytlig for seg. Der florerer kameraderiet mellom allehånde partipolitikere som slås for et syns skyld, men ellers i broderlighet og enighet deler bein og stillinger. Bare se på de to «kamphanene» her, — den avsatte Gerbardsen som hilser arbeiderfienden Lyng velkommen til det dekkede bord.

Tyskerne og matforsyningen-

Forts. fra side 1

tør Schei» og andre som har utført alt, men enhver må forstå at dette ikke kunne ha skjedd uten at Nasjonal Samlings ministre hadde gått helhjertet og sterkt inn for sakene. Heller ikke uten at tyskerne hadde vært adskillig bedre i sin alminnelighet enn propagandaen har gjort dem til.

I samme forbindelse bør en kanskje også huske på at det elskede England blokerer enhver tilførsel til Norge og også gikk til angrep på og senket norske kystfartøyer som deltok i den innenlandske varefordeling. Det kan vel også være en overveielse verd hvorledes forholdene i Norge ville ha vært under en russisk eller en fransk-engelsk besettelse.

Med disse innledende bemerkninger overlater vi da ordet til Jon Sundby, som i en lengere artikkel «Brytningstid, start og kampår» også skriver om forholdene «Under okkupasjonen»:

«Det viste seg snart at melkesentralen ikke var mindre nødvendig enn før. Uten dens ordnende hånd ville det blitt atskillig kaos på mange områder og på mange måter — til skade for de fleste. Det som etterhvert ble hovedoppgaven var nå *under mangel* å fordele melk og melkeprodukter best mulig. Tyskerne sendte straks endel landbrukseksperter som hadde i oppdrag, samtidig som tyske interesser naturligvis først og fremst skulle tilgodesees, å sørge for at det ikke ble verre enn nødvendig for oss i matveien.

Som vi har sett siden spådde Churchill i en av sine taler under krigen, at de stakkars okkuperte folk kom til å sulte ihjel. Og i vårt land lå det verst tilrette, fordi vi jo som statens ernæringsråd nå påny har konstatert, bare dekker ca. halvdelen av vårt matbehov selv under fredsproduksjon. Da tyskerne naturligvis ikke ville bli sultet ihjel først, hadde nok vi blitt det, hvis ikke Hitler til sin ulykke og vår lykke (!) tilslutt hadde gått mot Russland, og der ved fikk tak i Ukrainas korn- og fettreserver. (Herr Sundby burde vært så sannhetskjærlig at han hadde tilføyet hva han selv visse- lig vet, at tyskerne påla seg selv en like streng rasjonering for å kunne la oss og andre okkuperte land leve).

Som det gikk ble vi i alle år tilført *store mengder mat og kraft* for (Uthevet av oss) — i motsetning til hva de fleste dengang trodde og ville tro (!). Dette er bakgrunnen for at de tyske landbruksfolk undertiden søkte oss, selv om vi aldri søkte dem (Nei, naturligvis, det ble overlatt til NS, mens jøssingene satt som fugleunger og måtte ha maten stappet ned i kjeften). For i deres oppdrag lå naturligvis også at de skulle medvirke til at vår egen matproduksjon ble holdt best mulig oppe, og derfor også at de tyske militære ikke skulle skade den mere enn nødvendig.

Vi (som altså aldri selv gjorde noen henvendelse til tyskerne) oppnådde fort at de militære fikk forbud mot å rekvirere melk eller meieriprodukter direkte fra meieri eller produsent. Dette skulle skje gjennom organisasjonene, hvorved vi konstaterte at det ble forholdsvis lite de tok av våre varer. Vi søkte også å klargjøre best mulig, at skulle vi kunne holde produksjonen noenlunde oppe, måtte vi få innført mest mulig eggehvitkraftfôr, for ved siden av sellulosen å skaffe noenlunde fôring, at vi måtte få fosfat og kali tilført, og at det måtte holdes sterkt igjen med rekvisisjon av hester m. v.

Disse tyske landbruksfolk var forskjellig som andre. Men iallfall om en av dem, dr. Blanckenagel, har rasjoneringsdirektør Schei etter krigen uttalt til avisene, at han var den rene rekningsplanke for vår matforsyning.»

Efter disse uttalelsene fra en mann som av alle anerkjennes som en uomtvistelig autoritet på disse områder, tør det vel kanskje bli slutt på det vaset som doseres i skolestuene og i pressen fortsatt: at tyskerne stjal vår mat og overlot oss til sult og elendighet. Det faktiske forhold er jo som Sundby klart påviser at det tvertimot var tyskerne som overlot oss — og ikke av sin overflod, for de hadde selv en meget streng rasjonering — det nødvendige til livets opphold.

Dødsdans i Prag

(Forts. fra s. 4)

mange politipresidenter har dere nå?»

«Stadig to, men det er nok. Ja, revolusjonen, Martin — Over seksti tusen tyskere er borte i Prag.»

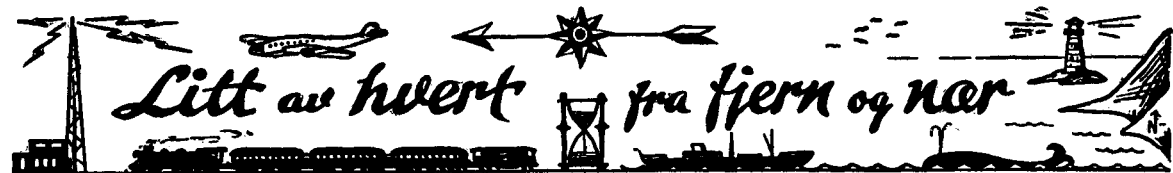
Martin rekker ham et glass med en sitronskive og en grønn oliven, og sier dovent: «Bare seksti tusen? Jeg mente det var over et hundre og femtitusen tyskere i Prag. Hvorfor myrder dere så langsomt?»

«Og omkring fire hundre av våre folk.»

«Seksti tusen tyskere og fire hundre tsjekkere. Ikke dårlig». Han kaster en sigarett til Emil og setter på radioapparatet som står på bardisken. «Seksti tusen og fire hundre. Når man sammenligner tallene — —»

«— Prag står i kamp med de tyske barbarer! Hvis vi ikke får hjelp vil vår vakre by bli helt ødelagt. Det gamle rådhus brenner! De tyske barbarer — —»

«Herr fyrsten har for liten fantasi», flirer Martin. I løpet av ett minutt har han to ganger sagt de tyske barbarer. Han demper stemmen fra bølge 418 og setter seg på bardisken. «Tror du ikke, Emil, at disse to tall vil virke komisk på utlandet? De truede tsjekkere, som

SOMMERTID OG «NAZISME».

I et innlegg i MORGENBLADET under «Brev fra leserne» går lege Arne Hossmann til angrep på den evangske sommertid og skriver blant annet: «Helsedirektoratet har overtatt denne idé blant andre idéer fra nazistene og den er betegnende for den måte vi skal få lov til å bli «sunnere» på av det samme direktorat». Det er tydeligvis ikke ende på nazistenes forbrytelser, men når de blir slått i hartkorn med Evang, så har de vel fått straff nok.

I DEN TYSKE ØSTSONE

angis innbyggertallet nå til 17,136,000. Det noteres for første gang en stigning i tallet, noe som vel skyldes at Berlinermuren er ganske effektiv når det gjelder å hindre flukt.

GODT PARERT

Når vi ellers nevner Tyskland gjengir vi med tilfredshet et svar som en ung tiltalt i Vest-Berlin gav sine dommere. Han var tiltalt for å ha drevet nasjonalsosialistisk propaganda og for å ha kommet med nedsettende bemerkninger om de allierte.

Under saken kom retten også inn på spørsmålet om krigsskylden og rettens formann erklærte seg som tilhenger av kollektivskyldtesen. Tiltalte bemerket hertil at hvis retten følte noen slik skyld, så hadde det vel sin grunn, men selv var han ikke født da krigen begynte, så han følte iallfall ingen skyld.

UNDERSLÅTT

Pussig nok har FN «glemt» å offentliggjøre en rapport fra professor Leopold Breitenecker i Wien om de beskyldninger som er blitt rettet mot FN-soldatene i Kattanga for å ha overfalt en Røde Kors-ambulans i begynnelsen av 1962 og herunder drept to sanitetsfolk og en sykesøster. Breitenecker var medlem av en undersøkelseskommissjon oppnevnt av FN og denne kommissjon slo fast at det ved obduksjon var bevist at drapene var forøvet av FN-soldater, de fundne projektiler viste det. Men,

å fortelle deg at jeg er skilt: Nei, jeg er ikke full. Nina var så vennlig å etterlate meg et brev, og i det står det at hun har forlatt meg for alltid. Barna tok hun med seg. Dessuten meddeler hun meg at hun betrakter seg som skilt. En skilsmisse etter russisk mønster. Senere vil jeg formodentlig få et kort fra den russiske kommandantur, som sier at det intet står iveien for et nytt ekteskap».

«Har Nina forlatt deg?» spør Emil forbauset. «Men hun var jo vekk i deg!»

«Vesentlig i pengene mine. Nå trenger hun ikke penger, hun vil spille rollen som den enkle kamerat, antar jeg.»

«Er hun forsvunnet med barna? Hvor kan hun være?»

«Hos en eller annen hviterusser, som er blitt rød i tide. Det finnes nok slike i Prag, vet du. Og Nina vil ta imot enhver med åpen seng.»

«Skal jeg lete etter henne?»

«Nei, jeg skal finne henne selv. For min skyld kan hun dra pokker ivold, men barna får hun la være.»

«Det kommer an på hvem russerne har mest bruk for, den vil de gi rett».

«Det kommer bare an på at jeg har bruk for barna mine!»

«Du kan iallfall regne med meg».

«Jeg vil nødig regne feil en gang til, Emil».

«Men du må da fatte at jeg måtte gjøre noe mot dumhetene dine. Jeg kunne jo ikke la være å gjøre noe, det forstår du da? Du er altså nå helt alene i hulen din? Hvor er tjenerpersonalet?»

«Nina har gitt alle sparken, skriver hun».

«Det er egentlig svært gunstig for saken vår».

«Saken din, mener du».

som sagt, tiltross for at innberetningen fra Breiteneckers undersøkelseskommissjon alt har ligget hos FN i lang tid er intet blitt offentliggjort.

KRIGSSKYLDSPØRSMÅLET

I Tyskland går diskusjonen om krigsskylden nå livlig. Bind II i INSTITUT FÜR NACHKRIEGSGESCHICHTE i Tübingen «Englands Krieg gegen Deutschland» er nå kommet. Den er forfattet av den nylig avdøde skotske geistlige Reverend Peter H. Nicoll mens det sterkt antinazistisk Münchner INSTITUT FÜR ZEITGESCHICHTE fortsatt er ivrig opptatt med å avbøte virkningene av bind I «Der Erzwungene Krieg» av den amerikanske professor Hoggan. Dette siste institutt har således sendt ut et særtrykk, hvori det beskylder professor Hoggan for vilkårlig kildebehandling. Og så forlyder det attpåtil at ytterligere fire forfattere i nær fremtid vil komme med bøker om den krigsskyld som ble veltet over på Tyskland i Nürnberg. Minst tre av disse avviser Tysklands skyld for utbruddet av annen verdenskrig.

MOTSTAND I STRIPTEASE

DEUTSCHE WOCHENZEIUNG skriver: «Lydia Lova kaller den 40-årige polske grevinne von Korczak Lipski seg, der som fransk motstandskjemper ble dekorert med Æreslegionens kors. For tiden tjener hun til livets opphold på en scene i London. En illustrert avis beskriver denne prominente motstandskjemper opptreden slik: «Hun synger og skiller seg herunder med sine tekstiler».

FOLK OG LAND

Kierschowsgt. 5, Oslo

Telefon 37 76 96

Boks 32 14

Ekspedisjonstid alle hverdager undtatt lørdage kl. 10-15. Redaktør Melsom treffes onsdag - torsdag og fredag kl. 11 til 15.

Abonnementspriser:

Kr. 36,— pr. år, kr. 18,— pr. halvår i Skandinavia. Utlandet: Kr. 40,— pr. år, kr. 20,— pr. halvår. — I nøytralt omslag innenlands:

Kr. 46,— pr. år, kr. 23,— pr. halvår.

Løssalg kr. 0,85.

Annonsepris kr. 0,40 pr. mm og spalte.

Bruk postgironr. 16 450.

Utgiver A/L Folk og Land